

THEMABRIEF CO-TEACHING

Samen sterk: anders organiseren met behulp van co-teaching

“Kinderen prikkelen om hun grenzen op te zoeken, kinderen stimuleren tot zelfsturing, kinderen motiveren om hun eigen talenten te verkennen... Het vraagt heel wat. Steeds meer onderwijsprofessionals willen dit boeiende proces samen met collega’s aanpakken. Ze kiezen ervoor om samen op stap te gaan, omdat ze dan niet alleen meer ogen – en handen – hebben, maar vooral ook een bredere kijk op wat er allemaal gebeurt bij de kinderen”.

- Ludo Heylen, 2017 -

Om in onze aanpak precies het goede te doen voor elk kind, elke dag weer, vraagt nogal wat van jou als leerkracht of begeleider. De vraag is dus ook of we dit werk nog altijd alleen kunnen blijven doen? Co-teaching is een krachtige organisatievorm om samen de betrokkenheid en welbevinden van leerlingen én leerkrachten te bevorderen, waardoor meer diepgaande en fundamentele ontwikkeling ontstaat.

Het letterlijk met méér handen tussen, naast of soms ook voor kinderen gaan staan, creëert ruimte voor de professional. Ruimte voor een procesgerichte blik naar kinderen, ruimte om interventies te doen op basis van een lage betrokkenheid of een laag welbevinden, ruimte voor een extra instructie of begeleiding in kleinere groepjes, kortom ruimte voor kwaliteit!

Wat levert co-teaching op?

- Er ontstaat ruimte voor gerichte differentiatie en feedback, prikkelende interventies en aandacht voor kinderen individueel of in kleine groepjes;
- Vier ogen zien meer dan twee, samen kijken naar het proces geeft een breder en completer beeld;
- Kinderen kunnen altijd een begeleider opzoeken met wie het klikt;
- De sterke punten van meerdere onderwijsprofessionals kunnen nog meer benut worden;

- Leerkrachten ervaren minder werkdruk en meer steun, houvast en aanmoediging door de aanwezigheid van andere collega's;
- Het kan een antwoord zijn op het opleiden van nieuwe collega's, het implementeren van een nieuwe lesmethode of zelfs op het lerarentekort;
- De leeromgeving wordt nóg rijker. Beide onderwijsprofessionals dragen zorg voor de ruimtes en verrijken de leeromgeving. Ook zijn er volop kansen voor anders organiseren van de leeromgeving!

“Co-teaching betekent dat twee of meer leerkrachten in één ruimte als gelijkwaardige partners samenwerken om zo veel mogelijk leerlingen de doelstellingen van een les te laten halen.”

Bron: Fluijt, Struyf & Bakker, 2016

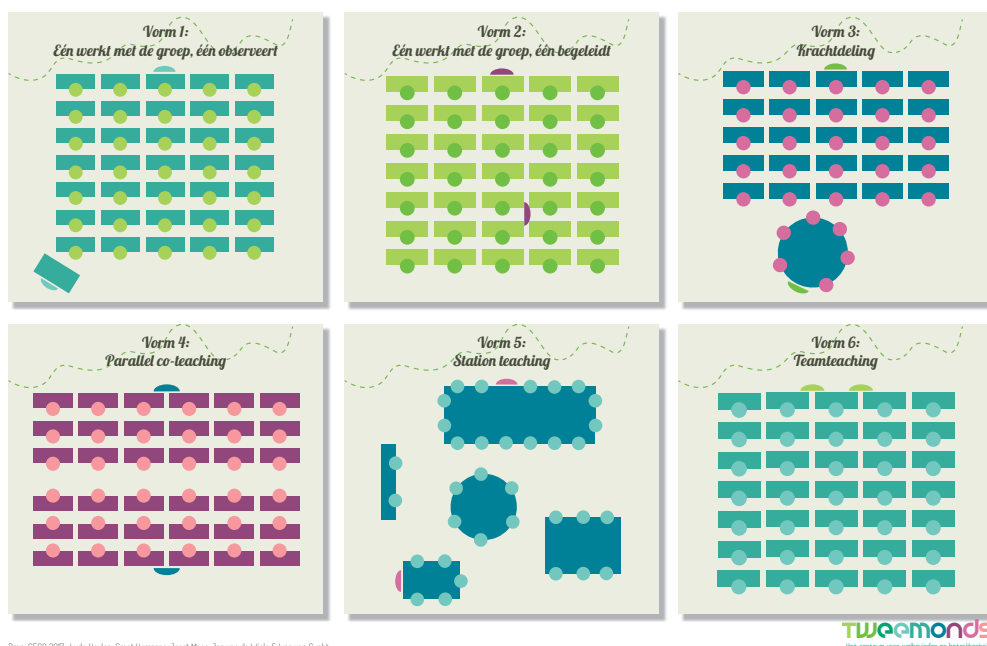
Verskillende vormen van co-teaching

Co-teaching kan worden uitgevoerd in zes verschillende vormen. Dat betekent wat ons betreft echter niet dat je kiest voor één van deze zes vormen als basis voor jouw praktijk. In de meest ideale situatie gebruik je alle zes de verschillende vormen van co-teaching door elkaar heen. Afhankelijk van de lesinhoud, het vakgebied, de ruimte, de tijd, de doelgroep, jouw eigenheid als co-teacher én natuurlijk jullie (school)visie, maak je continu keuzes die ten goede komen aan jouw praktijksituatie.

Om meer grip te krijgen op de zes verschillende vormen van co-teaching, hebben wij de modellen overzichtelijk uitgewerkt en van een toelichting voorzien. Een cadeautje van ons aan jullie waarvan we denken dat het houvast geeft, inspireert en bovendien aanmoedigt tot het bundelen van jullie krachten. Het volledige overzicht download je via onze website.

(<https://tweemonds.nl/wp-content/uploads/2024/05/Verschillenden-vormen-co-teaching.jpeg>)

De verschillende vormen van co-teaching

Een inkijkje op basisschool Den Doelhof:

In 2016 begonnen twee kleuterleerkrachten van basisschool Den Doelhof met een klein gaatje in de muur... Wat zou er gaan gebeuren als we meer zicht hadden op al onze kinderen? Hoe zou het zijn

als we meer samen gaan optrekken? Vanuit nieuwsgierigheid en verlangen, werd het gaatje steeds groter. Al snel ging de muur eruit en besloten de twee leerkrachten om volledig vanuit co-teaching te gaan aanpakken. Hun motto werd: "Meer ogen voor de kinderen".

Na een jaar uitproberen, ervaring opdoen en groeien, gaven hun andere collega's aan "Dit willen wij ook". Toen er plannen voor de nieuwbouw van de school werden gemaakt, bleek co-teaching dan ook hét nieuwe uitgangspunt. Op basisschool Den Doelhof hebben ze gekozen voor de organisatievorm unit-onderwijs, waarin ze de aanpak neerzetten vanuit een rijke speel-leeromgeving, ruimte voor leerlinginitiatief, thematisch onderwijs én de zes verschillende modellen van co-teaching.

In groep 3 geeft Bianca een leesinstructie aan een deel van de groep. Maud begeleidt de andere kinderen tijdens het zelfstandig werken. Je ziet hier **vorm 2: één werkt met de groep, één begeleidt**.

In groep 5 verzorgen Ilse en Afke hetzelfde proefje met ieder één groep kinderen. Thijs verdeelt zijn aandacht over beide groepen en ondersteunt zijn collega's. Hij bewaakt de tijd, legt materialen klaar en begeleidt enkele leerlingen. Je ziet hier **vorm 4: paralel co-teaching**.

In groep 7 geeft Sjoerd aan alle kinderen uitleg over een creatieve opdracht. Kim en Renée observeren.

Zij letten op de betrokkenheid van de kinderen. Na de uitleg gaan de kinderen aan de slag. Sjoerd blijft in de kring, voor kinderen die graag extra verdieping willen. Renée sluit aan bij een groepje kinderen, zij geeft extra ondersteuning. Alle andere kinderen gaan zelfstandig aan de slag, vanuit een hoge betrokkenheid een en grote mate van zelfsturing! Je ziet hier **vorm 1: één werkt met de groep, één observeert**. Daarna zie je **vorm 5: station teaching**.

“Meer ogen voor de kinderen”. We horen én zien het terug op deze school. Intern begeleider Gonnie vertelt ons: *“Hoewel we jaren verder zijn, ging het proces niet vanzelf. In het begin merkte je dat iedereen op zijn of haar eigen manier op zoek ging naar een passende aanpak. Dat gaf verschillen. Inmiddels hebben we het proces intensief en lang begeleid. Nu hebben we de rijke leeromgeving zó goed staan, waardoor de betrokkenheid bij activiteiten heel hoog is. Dat geeft ons ruimte voor procesgericht kijken naar kinderen, maar ook voor het uitvoeren van verschillende, begeleidde activiteiten. Iedere dag kijken we opnieuw naar onze planning: “Wie verzorgt welke instructie(s) of activiteiten?”, “Wat zijn de kindbehoefte van onze kinderen?” en “Hoe maken we optimaal gebruik van ieders expertise?”. Ook werken we structureel met onze kijkwijzer (tijd-ruimte-criteria) en durven elkaar van feedback te voorzien. We zijn trots op waar we nu staan, het is écht fijn om het samen te doen”*.

In het inkijsje van basisschool Den Doelhof zien we een school die gekozen heeft voor co-teaching als basis voor de dagelijkse organisatie. Maar je kunt er ook voor kiezen om co-teaching op enkele momenten in te zetten in jouw praktijk, bijvoorbeeld tijdens een circuit.

Tweemonds bij jou in de praktijk:

Groeien in dit proces vraagt veel aandacht, begeleiding en tijd. Immers, een co-teacher ben je niet meteen en zeker ook niet alleen. De procesbegeleiders bij Tweemonds bieden een helpende hand om hierin te groeien. Vanuit vertrouwen, moed en expertise begeleiden we onderwijsprofessionals in het avontuur van co-teaching. Daarbij kan je denken aan:

- Een traject anders organiseren bij jou in de organisatie of bij ons op locatie in Wijchen;
- Een studiedag(deel) over de kracht van co-teaching;
- Hulp bieden bij het implementeren van de zes modellen van co-teaching in je dagelijkse praktijk door middel van coaching;
- Hulp bij het anders inrichten van de rijke speel- en leeromgeving met behulp van onze Klusbus;

Themabrief geschreven door Lara van Oel